

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 240/2022-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíťa (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľa a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného JUDr. Lubomírom Müllerom, euroadvokátom, Symfonická 9, Praha, Česká republika, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 139/2008 pri rozhodovaní o trovách konania takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 139/2008 pri rozhodovaní o trovách konania **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Bratislava I **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 139/2008 pri rozhodovaní o trovách konania konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **500 eur**, ktoré mu **j e** Okresný súd Bratislava I **p o v i n n ý** vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Okresný súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** sťažovateľovi nahradiť trovy konania v sume **410,92 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 20. februára 2022 domáhal vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 139/2008 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ navrhoval, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov. Zároveň sťažovateľ žiadal o priznanie finančného zadost'učinenia v sume 7 200 eur a náhrady trov právneho zastúpenia v sume 397,14 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobou doručenou okresnému súdu 23. apríla 2008 sa žalobcovia ([REDACTED] a [REDACTED]) domáhali od sťažovateľa ako žalovaného zaplata sumy 220 000 Sk (7 302,66 eur) s príslušenstvom.

3. Uznesením okresného súdu č. k. 14 C 139/2008 z 9. februára 2011 v spojení s opravným uznesením okresného súdu č. k. 14 C 139/2008 z 22. septembra 2011 a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Co 49/2012 z 29. februára 2012 bolo zastavené konanie o zaplata sumy 1 825,66 eur vo vzťahu k dvom právnym nástupcom po zomrelom [REDACTED]. Uznesením okresného súdu č. k. 14 C 139/2008 z 5. decembra 2012 bolo rozhodnuté, že [REDACTED] vstúpila do konania namiesto ďalších dvoch právnych nástupcov po zomrelom [REDACTED]. Okresný súd zároveň pripustil zmenu žaloby tak, že jej predmetom sa stalo zaplata sumy 5 476,99 eur s príslušenstvom.

4. Rozsudkom okresného súdu č. k. 14 C 139/2008 z 18. decembra 2012 v spojení s opravným uznesením okresného súdu č. k. 14 C 139/2008 z 20. júna 2014 a rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Co 423/2014 z 23. marca 2016 bola sťažovateľovi právoplatne uložená povinnosť zaplatiť [REDACTED] sumu 5 476,99 eur s príslušenstvom bez toho, aby bolo rozhodnuté o trovách konania. Uznesením okresného súdu č. k. 14 C 139/2008-416 z 13. decembra 2021 bolo rozhodnuté o pokračovaní s právnymi nástupcami po zomrelej [REDACTED] vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania (následne aj o výške trov konania), o ktorom nebolo rozhodnuté do podania ústavnej sťažnosti.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ uviedol, že táto vec má pre neho zvýšený význam, pretože je týmto sporom zaťažovaný od roku 1999, keď zomrela matka pôvodných strán sporu. Sťažovateľ ale namieta prietahy len od roku 2008, keď začalo konanie na okresnom súde. Ide o stav dlhotrvajúcej právnej neistoty, ktorá pre sťažovateľa znamená veľkú finančnú aj psychickú záťaž. Pokročilý vek (80 rokov) a s tým súvisiace choroby a strata síl sú ďalším faktorom, prečo má toto konanie pre sťažovateľa zvýšený význam. Sťažovateľ uznáva, že napadnuté konanie bolo poznamenané dvoma úmrtiami strán sporu a následnou potrebou sa procesne vysporiadať s právnym nástupníctvom. Ani tieto okolnosti však nemôžu ospravedlniť skutočnosť, že napadnuté konanie trvá už skoro 14 rokov.

6. Sťažovateľ podal 28. decembra 2021 sťažnosť na prietahy predsedovi okresného súdu, ktorá bola vyhodnotená ako dôvodná, keďže pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd nekonal bezodkladne v období od 7. júla 2016 do 5. októbra 2021.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 240/2022-9 z 3. mája 2022 ju podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v časti porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania. Vo zvyšnej časti, t. j. vo vzťahu k postupu okresného súdu od začiatku napadnutého konania do právoplatnosti vo veci samej (od 23. apríla 2008 do 16. júna 2016), bola ústavná sťažnosť sťažovateľa odmietnutá.

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

8. Predseda okresného súdu vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti uviedol, že od vybavenia sťažnosti sťažovateľa na prietahy v napadnutom konaní (od 28. decembra 2021) okresný súd konal bez prietahov. K vzniku prietahov v napadnutom konaní predseda okresného súdu konštatoval, že k nim došlo z objektívnych príčin bez subjektívneho zavinenia zákonnej sudkyne z dôvodu jej nadmernej zaťaženia. Nezanedbateľným faktorom vplyvujúcim na celkovú dĺžku napadnutého konania je aj fluktuácia zamestnancov okresného súdu na všetkých pracovných pozíciách. Z tohto dôvodu dochádza opakovane k prerozdeleniu spisov z oddelení odchádzajúcich sudcov medzi sudcov, ktorí zotrávajú v pôsobení na okresnom súde. Vo vzťahu k obdobiu nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní (od 7. júla 2016 do 5. októbra 2021) predseda okresného súdu poznamenal, že ide o nečinnosť, ktorá súvisí s fyzickou nemožnosťou zákonnej sudkyne vybavovať priebežne všetky jej pridelené veci vzhľadom na ich celkový počet. Zároveň nie je možné ani určiť termín pojednávania súčasne vo všetkých nerozhodnutých veciach v jednom období.

9. Prílohou vyjadrenia predsedu okresného súdu bolo aj vyjadrenie zákonnej sudkyne. Okrem chronológie úkonov vykonaných v napadnutom konaní konštatovala, že právny zástupca sťažovateľa podal sťažnosť na prietahy predsedovi okresnému súdu po tom, čo mu bolo doručené uznesenie z 13. decembra 2021 o pokračovaní v napadnutom konaní s dedičmi po zomrelej [REDAKOVANÉ] vo vzťahu k trovám konania. Dovtedy nejavil žiaden záujem o túto vec. Navyše sťažovateľ je bratom [REDAKOVANÉ] a ak vedel o jej úmrtí, tak mu nič nebránilo okresnému súdu oznámiť túto skutočnosť. Podľa názoru zákonnej sudkyne sťažovateľ mal predložiť dedičské rozhodnutie, keďže sám bol účastníkom dedičského konania.

10. Zákonná sudkyňa ďalej konštatovala, že táto vec už nie je prioritná, pretože bol odstránený stav právnej neistoty sťažovateľa meritórnym rozhodnutím. Ak aj vznikli prietahy v napadnutom konaní, tak za nich nezodpovedá z dôvodu veľmi vysokého počtu pridelených vecí (622 vecí). Namiesto zastavenia pridelenia nových vecí v januári 2022 jej boli pridelené ďalšie veci po 2 sudcoch (tretia sudkyňa má prerušený výkon funkcie, čím sa každému zo sudcov postupne zvyšuje počet civilných vecí).

III.2. Replika sťažovateľa:

11. Sťažovateľ v podanej replike uznal, že byť sudcom okresného súdu „je za trest“. Nedostatočný personálny stav na okresnom súde v žiadnom prípade nemôže byť na ťarchu sťažovateľa, pričom táto skutočnosť nezmenšuje objektívnu zodpovednosť okresného súdu.

12. Ku konštatovaniu predsedu okresného súdu, že od 28. decembra 2021 okresný súd konal bez prietáhov, sťažovateľ upriamil pozornosť na skutočnosť, že napadnuté konanie začalo 23. apríla 2008 a dosiaľ nie je skončené. Zákonná sudkyňa okresného súdu uviedla, že sťažovateľ „nič neurobil od januára 2021“, keďže musel vedieť, že jeho sestra zomrela. V tejto súvislosti sťažovateľ uviedol, že okresný súd nekonal od 16. júna 2016 do 28. septembra 2021 (teda viac ako 5 rokov) a vyčíta sťažovateľovi, že nehlásil okresnému súde zmeny na žalujúcej strane (úmrtie [REDAKOVANÉ]). Podľa názoru sťažovateľa má on povinnosť hlásiť zmeny na jeho strane, a nie sa starať o záujmy protistrany. Navyše okresný súd mal dost času na to, aby o trovách konania rozhodol ešte za života [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ sa domnieva, že ani neprioritná vec bez prednostného významu nemá na okresnom súde „ležať“ viac ako 5 rokov bez uskutočnenia jediného úkonu. Skutočnosť, že si sťažovateľ nerobil žiadne nároky na dedičstvo po zomrelej [REDAKOVANÉ] (ak by sa tak stalo, predĺžilo by sa tým napadnuté konanie), nemôže ospravedlniť prietahy v napadnutom konaní.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

14. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

15. Základnou povinnosťou všeobecného súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Civilný sporový poriadok v čl. 17 základných princípov upravuje zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb).

16. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské

práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

17. V prípade právnej a skutkovej zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o trovách konania možno považovať za jednoduchú a štandardnú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov. Z tohto dôvodu ústavný súd nepovažuje rozhodovanie o trovách konania za právne ani skutkovo zložité. Napokon to, že by to tak malo byť, netvrdili predseda okresného súdu ani zákonná sudkyňa okresného súdu.

18. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom. Ústavný súd považuje za nedôvodnú námietku zákonnej sudkyne, že sťažovateľ neoznámil okresnému súdu úmrtie svojej sestry, a to jednak z dôvodov uvedených v bode 24, ako aj z dôvodu, že všeobecný súd je povinný *ex officio* v každom štádiu konania skúmať procesné podmienky konania vrátane procesnej spôsobilosti strany sporu. Z vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd teda nezistil, že sťažovateľ svojím správaním prispel k predĺženiu rozhodovania o trovách konania.

19. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu v bode 1 uvedených práv sťažovateľa, bol postup okresného súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku jeho postupu došlo k porušeniu v bode 1 uvedených práv, ústavný súd zistil, že to tak je, a to napriek tomu, že plynulému postupu okresného súdu nebránila žiadna zákonná prekážka v konaní (II. ÚS 3/00, III. ÚS 46/04).

20. Ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní nie je právoplatne rozhodnuté o trovách konania ani po viac ako 6 rokoch od právoplatnosti vo veci samej, čo z ústavnoprávneho hľadiska ústavný súd považuje za neakceptovateľné.

21. Okolnosťou, ktorá ovplyvnila plynulosť rozhodovania o trovách konania, bola úplná nečinnosť okresného súdu, a to v období od právoplatnosti vo veci samej (16. jún 2016) do 6. októbra 2021, keď okresný súd požiadal Okresný súd Banská Bystrica o oznámenie okruhu dedičov a stavu dedičského konania po zomrelej [REDAKOVANÉ] (skoro 5 rokov a 4 mesiace).

22. Zákonná sudkyňa okresného súdu tvrdila, že táto nečinnosť trvala „len“ do 28. septembra 2021, keď lustráciou bolo zistené, že [REDAKOVANÉ] zomrela 27. januára 2021 (táto skutočnosť má vyplývať z elektronického súdneho spisu). Vzhľadom na obsah žiadosti zo 6. októbra 2021 je zrejmé, že túto skutočnosť musel okresný súd zistiť už skôr. Ústavnému súdu ale nie je zrejmé, z akého dôvodu lustrácia nie je založená v súdnom spise, z ktorého ústavný súd vychádza pri svojom rozhodovaní.

23. V nasledujúcom období okresný súd zisťoval stav dedičského konania po zomrelej [REDAKOVANÉ] aj priamo u notára a žiadal o zaslanie úmrtného listu. Dňa 3. decembra 2021 bolo okresnému súdu doručené dedičské rozhodnutie z Okresného súdu Banská Bystrica. Následne uznesením z 13. decembra 2021 bolo rozhodnuté o pokračovaní s dedičmi po zomrelej [REDAKOVANÉ] v napadnutom konaní vo vzťahu k trovám konania.

24. Ústavný súd zistil, že až uznesením z 1. júna 2022 okresný súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ podal odvolanie, čím sa opätovne oddialila právoplatnosť konečného rozhodnutia o trovách konania.

25. Ústavný súd konštatuje, že od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej do úmrtia [REDACTED] (približne 4 roky a 7 mesiacov) mal okresný súd nadmieru dostatočný časový priestor na to, aby právoplatne rozhodol o trovách konania. Keďže sa tak nestalo, okresný súd musel vykonať úkony zmienené v predchádzajúcom bode, čo logicky v konečnom dôsledku predĺžilo finálne rozhodovanie o trovách konania. Takýto postup okresného súdu je potrebné hodnotiť ako neefektívny.

26. V tejto súvislosti ústavný súd odkazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej k zbytočným prietahom v súdnom konaní nemusí dochádzať len nekonaním príslušného súdu, ale aj takou jeho činnosťou, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníkov súdneho konania. Aj neefektívna a nesústredená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. IV. ÚS 164/03, IV. ÚS 121/04, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 380/08, I. ÚS 158/2010).

27. Vo vzťahu k argumentácii predsedu okresného súdu, ktorý poukázal na neexistenciu „*subjektívnych dôvodov prietahov*“ (spôsobených dôvodmi na strane konkrétneho sudcu, resp. zamestnanca okresného súdu) v posudzovanej veci, ústavný súd uvádza, že v podobných súvislostiach už viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohli len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len vtedy, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia.

28. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prietahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99, III. ÚS 17/02) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ani skutočnosť, že štát nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní.

29. Okrem uvedeného ústavný súd poukazuje na to, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, posudzuje postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu (resp. zamestnanca súdu) vybavujúceho danú vec. Aj za konanie konkrétneho sudcu, resp. zamestnanca súdu totiž (v kontexte požiadavky reálneho naplnenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy) nesie v konečnom dôsledku zodpovednosť príslušný súd ako orgán verejnej moci, ktorého povinnosťou bolo poskytnúť účastníkom (stranám) konania účinnú súdnu ochranu. V tomto zmysle preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti, ktorou sú namietané zbytočné prietahy v súdnom

konaní, v zásade nemožno robiť rozdiel medzi tzv. objektívnymi a subjektívnymi dôvodmi prietáhov (m. m. I. ÚS 6/06).

30. Ústavný súd v závere konštatuje, že celková dĺžka rozhodovania o trovách konania bola ovplyvnená nečinnosťou okresného súdu (skoro 5 rokov a 4 mesiace) a tiež jeho neefektívnou činnosťou. Hoci bolo konanie vo veci samej už skončené, je povinnosťou súdu rozhodnúť o všetkých procesných nárokoch strán vrátane trov konania, preto aj tento úsek konania spadá pod ochranu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (porovnaj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 20. mája 2021 vo veci Sarkocy v. Slovensko, sťažnosť č. 62753/19).

31. Na základe už uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní pri rozhodovaní o trovách konania došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

32. Keďže o trovách konania v napadnutom konaní nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne rozhodnuté, podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v ňom konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

33. Sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie v sume 7 200 eur, pretože sa nachádza v dlhotrvajúcej právnej neistote, ktorá pre sťažovateľa znamená veľkú finančnú a psychickú záťaž. Napadnuté konanie má pre sťažovateľa zvýšený význam, keďže je touto vecou zaťažovaný už od roku 1999, keď zomrela matka pôvodných účastníkov konania. Pokročilý vek sťažovateľa a s tým súvisiace choroby a strata síl sú ďalším faktorom, pre ktorý má pre sťažovateľa táto vec zvýšený význam. Sťažovateľ si praje, aby napadnuté konanie bolo skončené skôr, než zomrie ako ostatní pôvodní účastníci konania.

34. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

35. Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení jeho výšky ústavný súd musí zohľadniť konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä okolnosť, že právna neistota sťažovateľa v merite veci už bola odstránená a intenzita právnej neistoty vo vzťahu k nároku a výške trov konania je výrazne nižšia. Ústavný súd úvahou dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 500 eur podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku tohto nálezu). Ústavný súd zároveň nevyhovel časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI. Trovy konania

36. Pri výpočte trov právneho konania ústavný súd vychádzal z ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

37. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2022 zodpovedá sume 193,83 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky, ktorým je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2021, ktorá bola vo výške 1 163 eur). Sadzba za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý priznaný úkon právnej služby vykonaný v roku 2022 je v sume 11,63 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky).

38. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v sume 410,92 eur, a to za 2 úkony právnej pomoci vykonané v roku 2022, t. j. prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom [§ 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky], podanie ústavnej sťažnosti [§ 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky], a dvakrát paušálnu náhradu hotových výdavkov v roku 2022.

39. Ústavný súd nepriznal sťažovateľovi odmenu a režijný paušál za repliku k vyjadreniu okresného súdu k ústavnej sťažnosti. Túto skutočnosť ústavný súd odôvodňuje tým, že právny zástupca sťažovateľa síce reagoval na vyjadrenie predsedu okresného súdu a zákonnej sudkyne okresného súdu, ale bez uvedenia nových skutočností, ktoré by mali vplyv na rozhodnutie ústavného súdu vo veci samej.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2022

**Ladislav Duditš
predseda senátu**